

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: O. J. F.
toho času v Zařízení pro zajištění cizinců Balková,
proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra,
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MV-157823-3/OAM-2024 ze dne 30. 10. 2024, o návrhu žalobce na ustanovení zástupce a přiznání odkladného účinku žalobě,

takto:

- I. Návrh na ustanovení zástupce se zamítá.
- II. Návrh na přiznání odkladného účinku žalobě se zamítá.

Odůvodnění:

- Žalobce podal další opakovanou (již šestou) žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rozhodnutím č. j. MV-157823-3/OAM-2024 ze dne 30. 10. 2024 řízení o žádosti žalobce podle § 11a odst. 3 zákona o azylu zastavil.
- Žalobce proti tomuto rozhodnutí brojil žalobou, kterou spojil s návrhem na ustanovení zástupce. S ohledem na omezení osobní svobody, neznalost právního řádu ČR, obecně i českého jazyka a nedostatek finančních prostředků, které si ani není schopen obstarat, považoval ustanovení zástupce nezbytné k ochraně jeho práv. Závěrem žalobce uvedl, že k sepsání žaloby využil služeb bezplatného právního poradenství poskytovaného v zařízení, v němž je aktuálně zajištěn. Toto poradenství však již nezahrnuje jeho zastupování v řízení před soudem.
- Zároveň žalobce žalobu spojil i s návrhem na přiznání odkladného účinku žalobě. Důsledkem napadeného rozhodnutí mu vznikne nepoměrně větší újma, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Zároveň přiznání odkladného účinku žalobě nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Ustanovení zástupce

4. Podle § 35 odst. 10 věty první soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) platí, že navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.
5. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že účastníkovi lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny tři podmínky: 1) účastník musí podat návrh na ustanovení zástupce; 2) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a 3) jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho práv.
6. V případě žalobce zjevně není splněna třetí podmínka pro ustanovení zástupce. Zastoupení žalobce totiž není nezbytně třeba pro ochranu jeho práv v řízení před soudem. Dalšími podmínkami se proto soud nezabýval.
7. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. je možnost ustanovit účastníkovi zástupce vyhrazena toliko na případy vskutku závažné jak z hlediska svého dopadu na účastníka, tak i z hlediska právní náročnosti věci. Zatímco dříve postačovalo prokázat potřebnost ustanovení zástupce k ochraně práv účastníka, nyní musí být toto ustanovení *nezbytně třeba* k ochraně jeho práv (srov. rozsudky NSS č. j. 3 As 92/2012-34 ze dne 8. 1. 2013 a č. j. 3 As 76/2013-21 ze dne 28. 8. 2013).
8. Žalobce v návrhu uvedl, že není znalý českého jazyka. V žalobě nicméně uvedl, že na území České republiky žije skoro dvacet let. První žádost o udělení mezinárodní ochrany podal v České republice v roce 2006, přičemž následně strávil ve vězení v České republice více než sedm let (viz napadené rozhodnutí). Za toho stavu se jeví nepravděpodobné, že by byl zcela jazykově znevýhodněn.
9. Pro posouzení návrhu je nicméně nejdůležitější, že největší nároky po odborné stránce klade na účastníka řízení formulování žaloby. Z toho důvodu je právě žaloba a její obsahové a formální náležitosti hlavním kritériem pro závěr soudu o potřebě ochrany práv účastníka, a to i v případě cizinců zajištěných v zařízení pro zajištění cizinců (srov. rozsudky NSS č. j. 1 As 312/2017-12 ze dne 27. 9. 2017, odst. 15, č. j. 3 As 290/2022-19 ze dne 31. 1. 2023, odst. 21, a č. j. 1 As 258/2023-18 ze dne 11. 1. 2024, odst. 14).
10. Nynější žalobu lze považovat za bezvadnou, neboť obsahuje všechny obecné i zvláštní náležitosti, včetně žalobního bodu. Tím je plně projednatelné tvrzení o tom, že žalobce uvedl nové skutečnosti své aktuální žádosti. Novou skutečností byla zhoršující se situace v Nigérii a homosexuální orientace žalobce. Žádost žalobce tak měla být posouzena věcně.
11. Je přitom nerozhodné, že sám žalobce tuto žalobu nepsal: žalobce byl schopen si zajistit sepsání žaloby, která je prakticky nejdůležitějším procesním úkonem v soudním řízení správním. V samotném řízení pak má soud poučovací povinnost vůči žalobci (§ 36 odst. 1, § 49 odst. 4 s. ř. s.) a soudu není známa žádné konkrétní okolnost, pro kterou by se měl domnívat, že při vedení řízení včetně případného ústního jednání není vyřizující soudce objektivně či subjektivně schopen dbát na zachování procesních práv nezastoupeného žalobce a jeho rovného postavení ve srovnání s žalovaným (srov. *a contrario* rozsudek NSS č. j. 6 As 49/2020-30 ze dne 5. 8. 2020, odst. 15–16). Nejedná se ostatně o právně složitou věc.

12. Z ničeho tedy nevyplývá, že by ustanovení zástupce bylo za stávajícího stavu nezbytně třeba k ochraně práv žalobce v řízení před soudem. Soud tudíž návrhu nevyhověl (§ 35 odst. 10 s. ř. s. *a contrario*).

Odkladný účinek

13. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud nerozhoduje tak, že by předjímal rozhodnutí ve věci samé, ale zjišťuje existenci zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku žalobě uvedených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Zákon stanoví dvě podmínky, které musí být současně splněny k tomu, aby bylo možné přiznat žalobě odkladný účinek: (1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; (2) přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.
14. Bylo na žalobci, aby tvrdil a osvědčil naplnění první z podmínek pro přiznání odkladného účinku žalobě, tj. že by výkon nebo právní následky rozhodnutí pro něho znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Závisí na žalobci, zda upřesní, v čem má újma spočívat, a aby takto tvrzené skutečnosti patřičně doložil. Rozpor přiznání odkladného účinku s veřejným zájmem, popř. i újmu, jež by měla vzniknout jiným osobám, má tvrdit a osvědčovat žalovaný (srov. usnesení KS v Praze č. j. 45 A 4/2013-29 ze dne 6. 2. 2013, č. 2852/2013 Sb. NSS). Jen tehdy může soud posoudit, vznikne-li neprodleným výkonem nebo jinými právními následky správního rozhodnutí žalobci nepoměrně větší újma, resp. těžko nahraditelná či kompenzovatelná újma.
15. Žalobce pouze konstatoval, že mu důsledkem napadeného rozhodnutí vznikne nepoměrně větší újma. Nic konkrétního netvrdil, a tudíž ani neosvědčil. Není ani zřejmé, v čem konkrétně by žalobci přiznání odkladného účinku žalobě pomohlo, neboť řízení o jeho žádosti bylo zastaveno; odložením právních účinků tohoto rozhodnutí by žalobce byl v postavení osoby, která podala další opakovanou žádost. Ta nezakládá oprávnění setrvat na území ČR (§ 3d odst. 1 zákona o azylu).
16. Z toho důvodu soud návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě nevyhověl (§ 73 odst. 2 s. ř. s. *a contrario*). Učinil tak bez vyjádření žalovaného, neboť ani po jeho vyjádření by s ohledem na obsah návrhu žalobce nemohl rozhodnout jinak.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není kasační stížnost přípustná [§ 32 odst. 8 písm. a) zákona o azylu].

Plzeň 26. listopadu 2024

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce